

Aan de leden en burgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

Uw kenmerk	Ons kenmerk	U25-001499	Datum	2 april 2025
Uw brief	Beh. door		Doorkiesnr.	
Onderwerp: Informatie verbetering netwerk door Enexis	Afdeling	Vastgoed en Grondzaken	Bijlage(n)	-

Beste leden en burgerleden van de gemeenteraad,

De gemeente Bergen op Zoom en Enexis Netbeheer werken samen om het elektriciteitsnet te verbeteren. Dit is nodig om de overgang naar duurzame energie mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat er altijd genoeg stroom is. Door drukte op het stroomnet is dit niet meer vanzelfsprekend.

Netcongestie

Netcongestie is een groeiend probleem in onze regio. Dit betekent dat het elektriciteitsnet te vol raakt. Een belangrijke oorzaak is dat we steeds meer stroom gebruiken. Hierdoor moet er ook meer elektriciteit worden vervoerd. Daarnaast wekken we steeds vaker zelf stroom op, bijvoorbeeld met zonnepanelen op daken of grote zonne- en windparken. Het elektriciteitsnet was vooral bedoeld om stroom één kant op te sturen, maar nu gaat het beide kanten op. Dit zorgt voor extra belasting. Ook doordat steeds meer apparaten en voertuigen overstappen op elektriciteit in plaats van fossiele brandstoffen, neemt de vraag naar stroom toe.

Soms ontstaat er een piek in de stroomvraag, bijvoorbeeld op zonnige dagen met veel opgewekte zonne-energie of op koude dagen wanneer veel warmtepompen tegelijk aanstaan. Dit kan leiden tot overbelasting, waardoor er storingen kunnen ontstaan. Ook moeten bedrijven en woningen langer wachten op een nieuwe of zwaardere aansluiting, omdat er te weinig ruimte op het stroomnet is. Dit probleem wordt steeds urgenter. Een oplossing is om het elektriciteitsnet te versterken, vooral in woonwijken. Daarom maakt de gemeente Bergen op Zoom hierover afspraken met Enexis Netbeheer, zodat dit sneller kan gebeuren.

Status netcongestie in de gemeente Bergen op Zoom

Op dit moment is er in Bergen op Zoom een lange wachttijd voor grote zakelijke stroomaansluitingen (groter dan 3x80A). Bedrijven moeten nu 5 tot 7 jaar wachten. Het grootste probleem zit in het hoogspanningsnet. Op 13 november 2024 waarschuwde Enexis dat ook het laagspanningsnet, waar woningen en kleine bedrijven op zijn aangesloten, steeds voller raakt. Normaal gesproken moet Enexis nieuwe aansluitingen binnen 18 weken regelen. Maar in sommige gevallen moet eerst het elektriciteitsnet worden versterkt. Dit zorgt ervoor dat de wachttijd kan oplopen tot 40 tot 70 weken, zelfs voor woningen. De betrouwbaarheid van het net gaat voor op de aansluitplicht. Daarom kan Enexis niet altijd verplicht worden om binnen 18 weken een aansluiting te leveren. Bovendien heeft Enexis niet genoeg medewerkers om aan de grote vraag te voldoen.

Risico's voor de stroomvoorziening in Nederland

TenneT heeft de 'Monitor Leveringszekerheid 2024' opgesteld. Dit is een jaarlijkse studie naar de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening in Nederland. De belangrijkste vraag is: *Is er altijd genoeg stroom voor iedereen?* De conclusie is dat de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening afneemt. Vanaf 2030 gaan we hier de eerste gevolgen van merken. Rond 2033 is er een serieus risico dat de stroomvoorziening sneller achteruitgaat. Daarom is het extra belangrijk dat de elektriciteitsinfrastructuur in Bergen op Zoom goed geregeld is. Zo wordt de gemeente minder afhankelijk van het landelijke stroomnet.

Buurtaanpak Enexis Netbeheer

Om netcongestie aan te pakken en het elektriciteitsnet te versterken, werkt Enexis Netbeheer aan het project 'Buurtaanpak'. Dit betekent dat Enexis samen met gemeenten plannen maakt om het stroomnet wijk voor wijk te verzwaren. Voorheen werd het elektriciteitsnet alleen uitgebreid als daar vraag naar was. Nu kijkt Enexis verder vooruit en investeert het in extra capaciteit op basis van toekomstige groei. Dit zorgt ervoor dat het net klaar is voor de toenemende vraag naar elektriciteit door de energietransitie. Dit gebeurt via de projecten *Proactief Investeren Laagspanning (PILS)* en *Proactief Investeren Middenspanning (PIMS)*.

De Buurtaanpak lost de netcongestie in Bergen op Zoom niet op, omdat het grootste knelpunt bij het landelijke hoogspanningsnet (TenneT) ligt. Maar het maakt de wijken wel klaar voor de energietransitie. Zodra het nieuwe hoogspanningsstation in de Auvergnepolder en de uitbreidingen van bestaande stations klaar zijn, kunnen deze buurten volledig overstappen op elektrische oplossingen, zoals warmtepompen, elektrisch koken, elektrische auto's en zonnepanelen.

Proactief Investeren Laagspanning (PILS)

Met het PILS-project versterkt Enexis het elektriciteitsnet in elke buurt, zodat het klaar is voor de energietransitie. Dit betekent dat zij het net geschikt maakt voor zowel een warmtenet als volledige elektrificatie van een wijk. De aanpassingen vinden niet alleen onder de grond plaats, maar ook bovengronds. Hiervoor zijn er aanzienlijk meer transformatorhuisjes nodig, in sommige buurten zelfs een verdubbeling van het huidige aantal.

Proactief Investeren Midden Spanning (PIMS)

Het versterken van buurten heeft ook gevolgen voor het middenspanningsnetwerk. Middenspanningsstations nemen meer ruimte in en zijn lastig in te passen in de omgeving. Enexis gebruikt modellen om te voorspellen waar nieuwe stations nodig zijn. Door gegevens goed uit te wisselen, kunnen zij deze uitbreidingen beter plannen en op de juiste locaties realiseren.

Verwachte opgave Buurtaanpak gemeente Bergen op Zoom

Enexis Netbeheer gebruikt modellen om te voorspellen welke impact de PILS- en PIMS-projecten hebben op de gemeente. Deze prognoses worden nog bijgesteld op basis van nieuwe data en gemeentelijke plannen.

Huidige prognose voor Bergen op Zoom:

Laagspanningsstations:

- Bestaande MS/LS-stations: 371
- Te verzwaren MS/LS-stations: 160
- Nieuw te plaatsen MS/LS-stations: 142

Middenspanningsstations:

- Bestaande MS/MS-stations: 12
- Te verzwaren MS/MS-stations: 5
- Nieuw te plaatsen MS/MS-stations: 7

Let op: Dit zijn indicatieve cijfers die kunnen wijzigen.

Planning en uitvoering

De gemeente Bergen op Zoom heeft 38 CBS-buurtten. Enexis wil de buurtaanpak in 10 tot 15 jaar uitvoeren. De start is met één CBS-buurt per jaar, met opschaling naar twee of meer per jaar, afhankelijk van aannemerscapaciteit. Op dit moment plaatst of verzaart Enexis jaarlijks 3 tot 6 laagspanningsstations (trafohuisjes). Dit aantal stijgt de komende jaren.

Start in de wijk Schans in Halsteren

In lijn met de Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom is wijk Schans in Halsteren de eerste buurt waar Enexis het PILS project uitvoert. De aannemer van Enexis is hier onlangs gestart. De volgende wijk is Halsteren-Centrum, waar volgens Enexis-modellen een technische noodzaak is: het huidige elektriciteitsnet loopt daar al tegen de maximale belasting aan.

Wat betekent dit voor de energietransitie binnen de gemeente Bergen op Zoom?

Een wijk kan volledig elektrificeren en aardgasvrij worden wanneer het aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Het PILS-project in de wijk is afgerond. Hierbij zijn alle benodigde laagspanning-trafohuisjes en eventueel de kabels naar woningen en bedrijven vervangen.
- Het bijbehorende middenspanningsstation heeft voldoende capaciteit, is uitgebreid of is nieuw geplaatst.
- Tennet heeft de hoogspanningsstations verzaart of nieuw geplaatst. Ook is die infrastructuur op orde.
- Er is voldoende energie beschikbaar, wat onderdeel is van de leveringszekerheid.

Lokale opwek, opslag en het gebruik van elektriciteit wordt steeds belangrijker voor de leveringszekerheid binnen de gemeente Bergen op Zoom. Om de leveringszekerheid voor inwoners, bedrijven, scholen, zorginstellingen, etc. in de toekomst te waarborgen moeten we dit lokaal op orde krijgen.

Samenwerking gemeente Bergen op Zoom en Enexis Netbeheer

De gemeente Bergen op Zoom en Enexis Netbeheer intensiveren hun samenwerking om te voorkomen dat het net vol raakt en om de buurtaanpak tot een succes te maken. Hierbij stemmen wij de netwerkverzwaringen zo goed mogelijk af op ambities en projecten van de gemeente.

Eerst kijken we naar waar de technische noodzaak op het elektriciteitsnet het grootst is. Daarna wegen we andere belangen mee zoals woningbouwopgaven, de energietransitie (zoals het aardgasvrij maken van wijken en duurzame mobiliteit), koppelkansen met grootschalige reconstructies en onderhoud in de wijken, het ruimtelijk inpassen van trafostations en trafohuisjes en grootschalige ontwikkelingen van externen, zoals woningcorporaties.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris,

J. Perfors

burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.